QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI.
ONOR. IMĦALLEF JOSEPH R. MICALLEF
ONOR. IMĦALLEF TONIO MALLIA

Seduta ta' nhar l-Erbgħa, 23 ta' Frar, 2022.

Numru 2

Rikors numru 909/15/1 LSO

Mohib Abouzidan

v.

Akram Jrirah u b'digriet tal-15 ta' Marzu 2016 ġew kjamati fil-kawża ir-Reġistratur tal-Qorti u d-Direttur (Qrati Ċivili u Tribunali)

Il-Qorti:

1. Dan huwa appell imressaq mill-imħarrek Akram Jrirah minn sentenza mogħtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fil-kawża fl-ismijiet fuq imsemmija fit-30 ta' Mejju, 2017 (minn issa 'l hemm imsejħa "s-sentenza appellata") li biha u għar-raġunijiet fuq imsemmija, filwaqt li ċaħdet l-ewwel talba attriċi, laqgħet it-tieni u t-tielet talbiet attriċi u astjeniet milli tqis ir-raba' talba, u għalhekk ħassret id-deċiżjoni mogħtija mit-Tribunal għal

Talbiet Żgħar li ngħatat fl-14 ta' Lulju, 2015, fl-atti fl-ismijiet "*Akram Jrirah v. Mohib Abouzidan*" (Rik. 66/2015YMS) għaliex ma tiswiex u bla effett, sabet li kull att ġudizzjarju imsejjes fuq dik id-deċiżjoni wkoll ma jiswiex kif irid l-Artikolu 98 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta, u ordnat lill-imħarrek Jrirah iħallas l-ispejjeż kollha tal-kawża, magħduda dawk tal-imsejħin fil-kawża;

2. Illi bl-azzjoni ta' stħarriġ ġudizzjarju mressqa minnu, l-attur (minn issa 'l hemm imsejjaħ "l-appellat") talab li l-ewwel Qorti ssib li l-atti proċesswali quddiem dak it-Tribunal kellhom żbalji u żvisti li ma setgħu qatt jiġu traskurati u li kienu jinfiċjaw ir-regolarita` u l-validita` ta' dawk il-proċeduri (ilmenti dwar is-siwi u l-mod ta' kif saret in-notifika ta' dawk l-atti); issib li d-deċiżjoni mogħtija mit-Tribunal kienet bla siwi u bla effett fil-liġi; issib li kull att ġudizzjarju msejjes fuq dik id-deċiżjoni ukoll ma jiswiex u m'għandu l-ebda effett; u talab li l-ewwel Qorti tagħti kull provvediment ieħor li jidhrilha xieraq fiċ-ċirkostanzi;

3. Illi l-imħarrek Jrirah (minn issa 'l hemm imsejjaħ "l-appellant") kien laqa' għal dik l-azzjoni billi qal li ma kinitx tiswa għaliex ma kienet mibnija fuq l-ebda dispożizzjoni tal-liġi, li l-ġudizzju ma kienx sħiħ (billi messu tħarrek ukoll ir-Reġistratur tal-Qorti), u billi qal li wkoll kieku kellu jkun minnu li fl-atti proċesswali kien hemm in-nuqqasijiet lamentati, dawn ma kinux iwasslu għat-tħassir tagħhom. B'digriet tal-15 ta' Marzu, 2016, l-ewwel Qorti ordnat is-sejħa fil-kawża tar-Reġistratur tal-Qorti u tad-

Direttur (Qrati Ċivili u Tribunali). L-imsejħin fil-kawża laqgħu għat-talbiet attriċi billi qalu li ddaħħlu fil-kawża għal xejn u li ma kinux il-kontradditturi leġittimi tal-azzjoni attriċi u kien imisshom jinħelsu mill-ħarsien tal-ġudizzju bi spejjeż għal min daħħalhom fil-kawża. Fil-mertu, laqgħu billi qalu li huma esegwew kif imiss in-notifika tant li, hekk kif saret l-affissjoni, mill-ewwel għarrfu b'dan lit-Tribunal u kif ukoll lill-appellant;

4. Illi biex waslet għas-sentenza appellata, l-ewwel Qorti ikkunsidrat kif ġej:

> "*Illi b'din l-azzjoni r-rikorrenti qed jitlob li sentenza moghtija mit-Tribunal ghal Talbiet Zghar tigi dikjarata nulla minhabba irregolaritajiet fl-atti u minhabba ksur tal-principju ta' gustizzja naturali - audi alteram partem.*
>
> *Illi apparti eccezzjonijiet fil-mertu, l-intimat eccepixxa li l-azzjoni hija improponibbli billi mhix ibbazata fuq l-ebda disposizzjoni tal-Ligi. Da parti tieghu, l-kjamat fil-kawza eccepixxa li mhuwiex il-legittimu kontradittur u, fil-mertu, li kien ha hsieb li jgib il-karenza fin-notifika a konjizzjoni tal-gudikatur fil-kawza deciza.*
>
> ***<u>Rizultanzi Fattwali:</u>***
>
> *Jirrizulta li nghatat decizjoni mit-Tribunal ghat-Talbiet Zghar datata 14 ta' Lulju 2015. Izda, r-rikorrent fil-kaz in ezami, (l-intimat f'dak il-kaz), qed jilmenta li ma giex notifikat bl-atti, peress li n-notifika saret ma' dar ta' residenza ohra li ma tappartjenix lilu. Ghalhekk, jirrizulta, li sar jaf b'dan meta rcieva l-ittra legali esebita mar-rikors promotur, Dok B (fol 10) tal-process. Ghaldaqstant, qed jipprocedi bil-kaz odjern, sabiex din il-Qorti tissindika l-karenza tan-notifika waqt il-proceduri tat-Tribunal tat-Talbiet Zghar, stante li dan jista' jmur kontra l-ekwita` u l-principji ta' gustizzja naturali.*
>
> *Inoltre ppremetta li fl-atti gudizzjarji quddiem it-Tribunal l-attur f'dawk l-atti (l-intimat odjern) gie indikat b'referenza ghan-numru tal-karta tal-identita' tar-rikorrent odjern u dan sehh partikolarment fl-Avviz tat-Talba, fl-estratt mill-Gazzetta tal-Gvern, u sahansitra fl-okkju tal-kaz.*
>
> \- *Omissis* -

Konsiderazzjoni ta' Dritt

Ikkonsidrat li l-kwistjoni quddiem din il-Qorti mhix biss wahda fattwali imma anke legali in kwantu li l-intimat issolleva l-improponibilita' tal-azzjoni odjerna permezz tal-ewwel eccezzjoni tieghu.

Eccezzjonijiet Sollevati

Illi gie kkjamat fil-kawza ir-Registratur tal-Qorti u tad-Direttur (Qrati Civili u Tribunali) kif awtorizzata permezz ta' digriet datat 15 ta' Marzu 2016 (fol 36), ghaldaqstant it-tieni eccezzjoni tal-intimat hija sorvolata.

L-ewwel eccezzjoni tal-intimat:

Illi preliminarjament il-procedura odjerna hija guridikament insostenibbli stante illi ma hi bbazata fuq l-ebda dispozizzjoni tal-ligi

Illi l-intimat eccepixxa li l-kaz odjern huwa insostenibbli stante li mhuwiex ibbazat fuq l-ebda dispozizzjoni tal-ligi. Fin-nota tieghu l-intimat sostna li din il-Qorti ghandha d-dritt li tissindika l-operat ta' tribunali specjali meta dawn jiksru xi principju ta' dritt naturali bhal ma hu l-principju ta' l-audi alteram partem. Madanakollu jissottometti li tali rimedju jista' biss jigi ottenut permezz ta' ritrattazzjoni jew azzjoni abbazi tal-artiklu 469A tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta.

Illi dwar din l-ewwel eccezzjoni, fin-nota ta' sottomissjonijiet tar-rikorrent, saret referenza ghall-verbal datat 24 ta' Novembru 2015, fejn hemm sensiela ta' sentenzi, li gew ezaminati b'mod aktar approfondit fin-nota, fejn, minhabba karenza fin-notifika, gie sottomess li hu rikonoxxut li l-Qrati ordinarji ghandhom il-gurisdizzjoni jissindikaw l-operat ta' dak it-Tribunal.

Konsiderazzjonijiet ta' Dritt - It-Tieni Talba

Illi din il-Qorti ser tikkonsidra t-tieni talba qabel l-ewwel peress li, kif ser jirrizulta, hija din it-talba li ser tigi akkolta u l-gurisprudenza hemm citata toffri l-linji gwida ghas-soluzzjoni tal-ewwel talba attrici.

Illi t-tieni talba tindirizza n-nullita' tal-proceduri stante vjolazzjoni tal-principju tal-audi alteram partem.

Illi bhala punt preliminari huwa indiskuttibbli li n-nuqqas ta' notifika ta' l-atti twassal ghal dik il-vjolazzjoni ta' wiehed mill-principji tal-gustizzja naturali (audi alteram partem) in kwantu l-parti konvenuta ma tkunx inghatat l-opportunita` li tiddefendi ruhha kontra l-pretiza tal-parti l-ohra. Hi proprju din l-allegata lezjoni tal-principju li tifforma l-bazi tal-lanjanza odjerna.

Ikkonsidrat li skont ***l-artikolu 9 tal-Att Dwar Tribunal ghal Talbiet Zghar (Kap 380 tal-Ligijiet ta' Malta)***

> *"9. (1) Bla ħsara għad-disposizzjonijiet ta' kull regola magħmula skont l-artikolu 16 u skont id-disposizzjonijiet tas-subartikolu (2), ġudikatur jirregola l-proċedimenti quddiem Tribunal kif ikun jidhirlu xieraq skont id-dettami tal-ġustizzja naturali."*

Skont l-artiklu 16 (2) tal-istess Kap 380:

> *"In-notifika ta' atti ġudizzjarji skont dan l-Att għandha titwettaq bl-istess mod kif provdut għan-notifika tal-atti ġudizzjarji fil-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili, kemm-il darba l-Ministru, b'regolamenti magħmula taħt dan l-artikolu, ma jipprovdix xort'oħra."*

*Ta' rilevanza ghall-argumenti li ser jigu trattati huwa **l-artikolu 811 (b) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta** jipprovdi illi hemm lok ghal ritrattazzjoni jekk jirrizulta li r-rikors ġuramentat ma jkunx ġie notifikat lill-parti telliefa, basta li din il-parti, għad li ma tkunx ġiet innotifikata, ma tkunx dehret fis-smigħ tal-kawża.*

*Illi l-qofol tal-argument tal-intimat sic et simpliciter huwa li r-rikorrent kellu jesperixxi l-azzjoni skont id-disposti tar-ritrattazzjoni u **tal-artikolu 469A tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta.***

*Illi l-**Artikolu 469A** tal-ligi kjarament "jissoggetta lil kull persuna u lil kull Awtorita' li taqdi funzjoni pubblika, ghall-iskrutinju tal-qrati bil-ghan li jigi accertat li l-poter lilhom moghti qed jigi ezercitat skont u fil-limiti tal-ligi, kemm ordinarja kif ukoll u dik kostituzzjonali." **"Il-Kummissarju tal-Pulizija -v- Edgar Borg."**[1]*

Din it-tezi hija kkontestata mir-rikorrent li jissottometti li l-qrati ordinarji ghandhom il-gurisdizzjoni li jissindikaw l-operat tat-Tribunal ghal Talbiet Zghar minhabba ksur tal-principji ta' gustizzja naturali u tal-irregolaritajiet riskontrati fil-process.

*Ikkonsidrat li fi skorta ta' sentenzi moghtija mill-qrati taghna, ad ez. fl-ismijiet **"Dottor Vincent Falzon nomine vs Isabelle Grima"** (Vol. LXXVII. Ii. 292) (Qorti tal-Appell tas-17 ta' Mejju 1993) u **"Wilfred Privitera vs Anthony Bonello"** (Qorti tal-Appell tal-11 ta' Frar 1993) inghad illi ghalkemm Tribunal jew Bord jista' jinghata b'ligi il-gurisdizzjoni esklussiva sabiex jiddeciedi kazijiet specifici, bl-eskluzjoni tal-Qrati ordinarji, l-istess qrati ordinarji xorta huma kompetenti biex jissindakaw l-operat tal-istess Tribunal u s-sentenzi tieghu "pero' limitatament ghall-tliet kategoriji ta' difetti - (a) eccess ta' gurisdizzjoni, (b) nonosservanza ta' l-istess ligi kostitwita - …… u finalment (c) non-osservanza ta' xi wiehed mill-principji fondamentali tal-gustizzja".*

[1] PANC- dec. 22 ta' Ottubru 2004 (Cit. 1209/2003).

*(Ara wkoll tal-istess portata s-sentenza citata mill-attur fl-ismijiet **"Thomas Montalto vs Maggur Stanley J. A. Clews et"** deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fis-26 ta' Mejju 1987 (Vol. LXXI. iii. 688).*

Illi izda, din il-Qorti taqbel mal-principji enuncjati mill-Qrati taghna li l-eskluzjoni tal-gurisdizzjoni tal-Qrati li jistharrgu ghemil amministrattiv ghandha tkun gustifikata biss jekk il-Qorti tkun sodisfatta li fil-prattika, persuna kellha rimedju effikaci u xieraq disponibbli ghaliha u hija naqset li tirrikorri ghalih bla raguni tajba.

Illi fondamentali hija l-osservazzjoni li l-kawza in mertu deciza mit-Tribunal ghal Talbiet Zghar ghaddiet in gudikat.

*Illi fil-kaz fl-ismijiet **Rapa Brothers Co. Ltd. vs Socjeta' Cranes and Commercial Sales Limited,** deciza mill-Qorti tal-Appell, (PS (13/2002/1) fis-16 ta' Settembru 2004, il-Qorti ghamlet studju approfondit tal-istitut ta' restitutio in integrum u gie ribadit li :*

> *"Fondamentali f'din is-sentenza[2] hi r-riflessjoni illi bis-sahha tal-ligijiet il-godda r-rimedju tar-restituzzjoni kellu jitqies abolit bhala kuntrarju u nkonsistenti mar-rimedju tar-ritrattazzjoni. Intqal a propozitu "Del resto anqas jidher li jaghmel sens illi l-ligi mill-banda l-wahda tghid (kif jghid l-artikolu 816 (illum art. 813) tal-Kodici ta' Procedura) illi r-ritrattazzjoni ma tinghatax hlief ghal xi wahda mir-ragunijiet imsemmija fl-artikolu 814 (illum 811) u tistabbilixxi z-zmien perentorju li fih ir-ritrattazzjoni tista' tintalab, u fl-istess hin, wiehed jippretendi mill-banda l-ohra illi b'dana kollu, sentenzi jistghu jigu revokati u l-kawzi ritrattati f'kazijiet ohra wkoll indeterminati meta suppost ikun hemm "gusta kawza" u bla regolament la ta' forma u l-anqas ta' zmien u dan b'rimedju iehor li, ghal kull effett u fini prattiku, mhux hlief ritrattazzjoni b'isem iehor"*

Il-Qorti ghaldaqstant qieset li :"Jidher li din l-enuncjazzjoni twiegeb sew l-argument sottomess mis-socjeta` appellanti illi, skont kif intiz minnha, id-dritt ta' azzjoni taghha jemani minn principju fundamentali u mhux minn xi artikolu partikolari tal-ligi. Argument dan anti-guridiku u li, kif manifest, hu ghal kollox kuntrarju ghall-interpretazzjoni moghtija fl-accennata sentenza.

***Illi fil-kaz fl-ismijiet Caterina Gerada –vs- Avv. Dr. Antonio Caruana**", Appell Civili, 28 ta' Gunju 1973: "Meta l-ligi taghti l-mezzi sabiex fl-interess taghhom il-partijiet jaghmlu uzu minnhom halli jwaqqghu sentenzi, anke li tkun nulla, u dawk l-istess rimedji ma jigux fil-fatt minnhom adoperati huma ma jibqghalhomx rimedju iehor ghal dak il-fini, u dan barra milli ghar-ragunijiet li ntqalu fuq ghall-presunzjoni tal-verita`, li ghandha jkollha setgha u tikkopri kwalunkwe kawza ta' nullita`, peress illi l-kawzi ghandhom ikollhom terminu u jispiccaw xi darba".*

[2] "**Leone Misrahi -vs- Giuseppe Cassar et**", Appell, Sede Inferjuri, 12 ta' Lulju 1965,

*Ukoll fil-kaz fl-ismijiet "**Martin Farrugia -vs- John Mifsud et**", Appell, Sede Inferjuri, 31 ta' Lulju 1996 [3]gie deciz illi l-azzjoni ghan-nullita` tas-sentenza hi manifestament insostenibbli. "L-attur infatti qed jittanta procedura gdida li l-Kodici ta' Organizazzjoni u Procedura Civili ma jikkontemplax u ma jippermettix bhala rimedju kontra l-allegat difett fil-proceduri quddiem Qorti ta' revizjoni ….. L-uniku rimedju straordinarju li l-ligi ta' procedura tikkontempla ghar-revizjoni ta' sentenzi li ghaddew in gudikat huwa l-istitut tar-ritrattazzjoni li jippermetti s-smigh mill-gdid tal-kawza f'kazijiet specifici.*

*Pertinenti wkoll ghall-mertu tal-kawza odjerna hi din l-osservazzjoni rakkolta mis-sentenza tal-Prim' Awla, Qorti Civili fil-kawza fl-ismijiet "**Salvatore Fenech -vs-Emmanuele Borg**",[4] 3 ta' April 1962:*

> *"Jekk sentenza tinghata meta l-konvenut ma kienx gie notifikat bl-att tac-citazzjoni, r-rimedju tal-konvenut biex jimpunja dik is-sentenza mhuwiex dak li jitlob b'kawza ohra n-nullita` ta' dik is-sentenza, imma jew ir-rimedju ordinarju tal-appell, jew ir-ritrattazzjoni".*

*Gja qabel din kien gie ravvizat illi anke sentenza kuntrarja ghall-istess ligi jew pronunzjata minn imhallef inkompetenti, meta ma tkunx tista' tigi aktar ritrattata, takkwista awtorita` ta' res judicata. (Ara f'dan is-sens decizjoni fl-ismijiet "**Carmelo Cassar Parnis -vs- Gustavo Soler noe**", Prim' Awla, Qorti Civili, 11 ta' Marzu 1949).*

Illi izda, l-kaz odjern jikkoncerna sentenza moghtija minn Tribunal kwazi-gudizzjarju u li ghaliha ma tapplikax l-istitut tar-ritrattazzjoni.

*Hekk kif gie ritenut fis-sentenza **Dennis Mifsud vs Albert Degiorgio**[5] "fil-kaz in dizamina l-legislatur ma hasibx ukoll ghall-provvediment tad-dritt tar-ritrattazzjoni quddiem it-Tribunal. Li jfisser illi kieku din il-Qorti kellha tammetti dan id-dritt tkun qed tinoltra ruhha f'kamp li di diritto mhux rizervat lilha. L-invokazzjoni ghall-principju tal-ekwita` ma ggibx ghal daqshekk illi r-ritrattazzjoni hi permissibbli anke fejn dan mhux konsentit jew akkordat skont il-volonta` tal-ligi.*

Il-Qorti kompliet:

> *"Il-Qorti tissimpatizza mal-veduti tal-appellanti espressi fl-aggravju tieghu, anke jekk ghal vers iehor ma tistax takkoljihom. Jibqa' l-fatt illi anke jekk il-ligi specjali ma tipprovdix ghar-ritrattazzjoni dan ma jfissirx illi l-appellanti ma ghandux rimedju konsimili ghal dak ottenut fil-kaz ta'decizjoni mit-Tribunal Industrijali. Dan ghaliex hu ben rikonoxxut illi l-Qrati ordinarji jibqghalhom il-gurisdizzjoni li jissindikaw l-operat ta' dak it-Tribunal f'kaz fejn dan ikun mar 'ultra vires' jew kontra r-regoli ta' gustizzja naturali jew fejn is-sentenza tkun kontra xi ligi miktuba.*

[3] L-attur f'din il-kawza kien qed jittenta jimpunja sentenza tal-Qorti tal-Appell (Inf.)
[4] It-talba kienet tirrigwarda sentenza moghtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili.
[5] App Civili (Inf): 1139/2002 PS deciz fil-11 ta' Frar, 2004

> *Dan apparti wkoll ir-rimedju kostituzzjonali biex jithassru sentenzi. Ara a propozitu "**Cuschieri vs Prim Ministru et", Qorti Kostituzzjonali**", 7 ta' Frar 1996.*
>
> *"Hemm imbaghad is-sentenza fl-ismijiet "**Giuseppe Felice Morina –vs- Edward Spiteri", Prim'Awla, Qorti Civili, 26 ta' Marzu 1953**. Minnha hu dezumibbli illi fejn ligi partikolari ma tipprovdiex ir-rimedju, u jkun jezisti kaz ta' vjolazzjoni ta' wiehed mill-principji ta' gustizzja naturali, dan jista' jigi re-integrat mit-tribunal ordinarju "fl-assenza ta' rimedji statutorji specifici".*

Illi l-qorti taqbel ma' dan l-insenjament. Stabbilit li sentenza tat-Tribunal ghal Talbiet Zghar ma tistax tigi ritrattata, tibqa' l-kwistjoni jekk ir-rikorrent kellu jipprocedi fit-termini tal-artikolu 469A tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta, kif qed jippretendi l-konvenut.

Applikabilita' tar-rimedju kontemplat bl-Artiklu 469A tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta

*Illi jigi nnotat li s-sentenzi citati ta' **Dennis Mifsud vs Albert Degiorgio** u **Rapa Brothers Co. Ltd. vs Socjeta` Cranes and Commercial Sales Limited** huma posterjuri ghall-introduzzjoni tal-artikollu 469A tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta[6] u fl-ebda wiehed minnhom ma sar xi accenn ghal tali procedura. L-intimat jaghmel riferenza ghas-sentenza preliminari fil-kaz **Anthony Busuttil et vs Louis Zammit** (131/2003 deciz mill-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) Gurisdizzjoni Superjuri fis-26 ta' Ottubru 2005) li kien jitratta l-eccezzjonijiet preliminari dwar jekk dik il-Qorti kinitx kompetenti sabiex tissindika decizjoni tat-Tribunal ghat-Talbiet Zghar. Gie deciz hekk:*

> *"Billi gja ntqal illi l-unika rimedju illi l-atturi kellhom taht il-Kap 380 kien dak ta' appell mid-decizjoni tat-Tribunal, u dan allegatament ma setghux jaghmluh ghax ma gewx notifikati kif suppost bil-kawza, ……..ma kien baqghalhom ebda triq ohra ghajr li jirrikorru ghall-qrati ordinarji, kif fil-fatt ghamlu bil-kawza prezenti, f'tentattiv li jiksbu r-rimedju mixtieq." (F'dan is-sens, ara wkoll "**Joseph Micallef vs A&M Printing Limited**", 25/2012 Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) Gurisdizzjoni Superjuri deciza fil-15 ta' Frar 2013)."[7]*

Il-Qorti izda, kompliet:

> *"Dan ir-rimedju jipprovdih l-artiklu 469A tal-kap. 12, introdott fil-liġi proċedurali tagħna bl-emendi tal-1995, li nkorporaw il-ġurisprudenza lokali in materja dwar l-istħarriġ ġudizzjarju ta' azzjoni amministrattiva, żviluppata matul is-snin."*

Illi din il-Qorti ma taqbilx ma din it-tezi.

*Skont **l-artikolu 469A tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta** l-Awtorità pubblika" tfisser il-Gvern ta' Malta, magħdudin il-Ministeri u*

[6] Introdott bl- Att XXIV. 1995. 201
[7] Per Mag. Dr. Josette Demicoli

dipartimenti tiegħu, awtoritajiet lokali u kull korp magħqud kostitwit permezz ta' liġi.

Ta' interess ukoll li :

*Fl-**Att dwar l-Amministrazzjoni Pubblika** (Kap. 497) "entita` tal-Gvern" tfisser "organizazzjoni, li ma tkunx dipartiment tal-Gvern, agenzija tal-Gvern jew socjeta' kummercjali, li fiha l-Gvern ikollu kontroll effettiv, sew jekk dik l-organizazzjoni tkun jew ma tkunx imwaqqfa b'ligi.*

*Illi gie deciz li t-Tribunal ghal Talbiet Zghar ghandu funzjoni gudizzjarja u jaghti garanziji xierqa ghal smigh gust fid-determinazzjoni ta` kwistjonijiet ta` natura civili (ara **"Kenneth Brincat vs Avukat Generali et",** deciza fl-10 ta` Jannar, 2003[8]). Inoltre t-Tribunal ghandu funzjoni li jiddetermina kwistjonijiet ta` natura civili, huwa mwaqqaf bil-ligi, u huwa presjedut minn gudikatur li ghandu terminu fiss mhux rinovabbli. Effettivament it-Tribunal jaqdi l-funzjoni ta' Qorti (vide PA (Kost) per On. Imhallef T Mallia fil-kaz **Anthony Grech v Claire Calleja et.** - dec 29/10/2007).*

*Madanakollu irid jigi precizat li, kif enuncjat mill-On. Qorti Kostituzzjonali fis-sentenza revokatorja taghha fl-ismijiet **Anthony Grech v Claire Calleja et. (dec. 29 ta' Frar 2008)** it-Tribunal mhuwiex "Qorti" ghall-fini tal-procedura ta' referenza kostituzzjonali u konvenzjonali (art 46(3) tal-Kostituzzjoni u 4(3) tal-Kap 319 tal-Ligijiet ta' Malta) u ma jiffurmax parti mill-istruttura gudizzjarja fit-termini procedurali ta' dawk l-artikoli. B'danakollu dan ma jnaqqasx mill-konsiderazzjoni li t-Tribunal jista' jaqa' fid-definizzjoni ta' xi wiehed jew aktar mid-disposizzjonijiet sostantivi li jipprotegu dritt fondamentali (taht il-Kostitizzjoni jew taht il-Konvenzjoni).*

Illi dan premess, il-kwistjoni kollha tindirizza l-kompetenza ta' din il-Qorti li tissindaka l-operat tat-Tribunal fil-limiti fuq espressi - senjatament jekk il-kompetenza taghha temani il-gurisdizzjoni generali taghha jew hija cirkoskritta bit-termini tal-artikolu 469A tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta.

*Illi dan il-punt gie ccarat mill-On. Qorti ta' l-Appell fil-kaz **Direttur Generali tal-Qrati v Pinu Axiaq** (Dec fit-3 ta' Marzu 2006) fejn gie ritenut li :*

> *"...taqbel perfettament mal-konkluzjoni ta' dik il-Qorti[9] illi l-istharrig gudizzjarju ta' tribunali gudizzjarji jew kwazi-gudizzjarji, bhalma huwa t-Tribunal in kwistjoni[10], ma jistax isir in forza ta' l-Artikolu 469A tal-Kapitolu 12. L-Artikolu 469A(1) jipprovdi li l-qrati ta' gustizzja ta' kompetenza civili, ghandhom gurisdizzjoni biex jistharrgu l-validita` ta' xi ghemil amministrattiv jew li jiddikjaraw*

[8] PA (Kost.)
[9] Il-Qorti tal-ewwel grad.
[10] It-Tribunal Ghall-Investigazzjoni ta' l-Ingustizzji

dak l-ghemil null, invalidu jew minghajr effett fil-kazijiet imsemmija fl-istess artikolu. Skont is-subartikolu (2) ta' l-imsemmi artikolu, il-frazi "'ghemil amministrattiv' tfisser il-hrug ta' kull ordni, licenza, permess, warrant, decizjoni jew ir-rifjut ghal talba ta' xi persuna li jsir minn awtorita` pubblika ...". L-istess sub-artikolu jipprovdi li l-frazi 'awtorita` pubblika' tfisser il-Gvern ta' Malta, maghdudin il-Ministri u dipartimenti tieghu, awtoritajiet lokali u kull korp maghqud kostitwit permezz ta' ligi."

Huwa car li fil-waqt li d-Direttur Generali tal-Qrati jista' jaqa' fid-definizzjoni ta' "awtorita` pubblika" ghall-fini ta' din id-disposizzjoni, tali disposizzjoni ma tistax tinkludi tribunal gudizzjarju jew kwazi-gudizzjarju. Din kienet ukoll il-konkluzjoni ta' din il-Qorti (diversament komposta fis-sentenza ***L-Avukat Dr. Anthony P. Farrugia v. Kummissjoni Elettorali et*** *deciza fit-18 ta' Ottubru 1996. U wara li waslet ghal din il-konkluzjoni, din il-Qorti kompliet tghid hekk:*

*L-attur allura, qed jesperixxi d-dritt ta' azzjoni skont il-ligi ordinarja minn zmien rikonoxxut li tinvesti fil-Prim Awla tal-Qorti Civili b'gurisdizzjoni originali li tipprovdi rimedju fejn awtorita` gudizzjarja jew kwazi gudizzjarja teccedi l-gurisdizzjoni taghha jew tissanzjona illegalita`. 'Illum hu car li l-Qorti (Civili) tista' tissindaka l-operat ta' kwalsiasi tribunal amministrattiv, l-ewwelnett biex tassigura li ma kienx hemm xi enuncjazzjoni hazina jew inkompleta ta' l-ipotezi tal-ligi, u dan minghajr ma tipprova b'xi mod tissostitwixxi d-diskrezzjoni taghha ghal dik tal-Bord. La l-Ligi afdat dik il-funzjoni kwazi-gudizzjarja f'idejn il-Bord, huwa l-Bord u hadd iehor ghalih li jrid jiddeciedi" (***Joseph Farruga v. Emanuel Cilia Debono*** *– 10 ta' Gunju 1987 – PA; ara wkoll* ***Montalto v. Chircop*** *– PA 18 ta' April 1987;* ***Norman Rossignaud noe v. Gontram Borg noe*** *– PA 19 ta' April 1990;* ***Anthony Borg Cardona v. Joseph Busuttil et*** *noe – 5 ta' Ottubru 1994, PA u ohrajn.*[11]*"*

Ghalhekk jidher li l-Qrati Maltin irritenew illi s-setgha taghhom li jissindikaw decizjonijiet ta' tribunali gudizzjarji jew kwazi gudizzjarji, temani mill-gurisdizzjoni ordinarja li l-ligi (Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili – Kap. 12, Artikolu 32(2)) tikkonferixxi lill-Prim'Awla tal-Qorti Civili li tiehu konjizzjoni ta' kawzi ta' natura civili li ma jkunux jaqghu fil-gurisdizzjoni ta' xi qorti ohra bis-sahha ta' xi ligi ohra[12]*.*

Il-Qorti tal-Appell fis-sentenza sucitata ***Direttur Generali v Pinu Axiaq*** *ikkonkludiet:*

---

[11] Ara wkoll fl-istess sens Eden Leisure Group Ltd. v. Salvino Borg D'Anastasi deciza minn din il-Qorti (S.T.O. Prim Imhallef Vincent De Gaetano u Onor. Imhallfin Anton Depasquale u Alberto Magri) fis-27 ta' Gunju 2003.

[12] Gie ritenut mill-istess Qorti ta' l-Appell li "It-tibdil fil-lokuzzjoni tal-Artikolu 32(2) b'rizultat ta' l-emendi introdotti bl-Artikolu 16 tal-Att XXXI tal-2002 fil-fehma tal-Qorti ma jbiddlu xejn fis-sustanza minn dan il-principju."

> *"Fid-dawl ta' dan kollu, l-azzjoni ta' l-appellant ghal stharrig gudizzjarju tad-decizjoni tat-Tribunal de quo tista' biss tigi ikkunsidrata mill-Qorti fil-gurisdizzjoni ordinarja taghha li tinkludi fiha s-setgha li tivverifika l-legalita` ta' pronunzjamenti ta' tribunali gudizzjarji u kwazi-gudizzjarji. Huwa veru li, kif osserva l-appellant, l-istharrig gudizzjarju taht l-Artikolu 469A tal-Kap 12 u l-istharrig gudizzjarju in forza tal-gurisdizzjoni generali konferita lill-Prim Awla tal-Qorti Civili, jista' fis-sustanza ikun fil-prattika simili jekk mhux identiku, billi fiz-zewg kazi l-ezercizzju huwa dejjem dak li jara li l-ghemil amministrattiv f'kaz wiehed u l-pronunzjament tat-tribunali amministrattivi fil-kaz l-iehor jkunu fil-parametri tal-ligi. Pero` dan ma jnaqqas xejn mill-fatt illi l-Kap 12 jikkonferixxi din is-setgha lill-Prim Awla taht zewg disposizzjonijiet separati."*

Huwa ghalhekk evidenti li l-azzjoni odjerna hija guridikament proponibbli. Ghaldaqstant l-ewwel eccezzjoni qed tigi michuda.

<u>Fattispecje tal-kaz fir-rigward tan-notifika:</u>

*Illi hawnhekk, irid jigi indagat jekk l-ilment tar-rikorrent, li kien hemm ksur tal-principji fondamentali tal-gustizzja huwiex fondat. Illi kif inhu ghalhekk assodat fil-gurisprudenza taghna "………l-Qrati ordinarji jibqghalhom il-gurisdizzjoni li jissindikaw l-operat ta' dak it-Tribunal f'kaz li dan ikun mar 'ultra vires' jew kontra r-regola ta' gustizzja naturali (**Cuschieri vs Prim Ministru et,** Qorti Kostituzzjonali, deciz fis-7 ta' Frar 1996).*

Illi jirrizulta minn ezami akkurat tal-provi u tal-atti tal-kaz, li l-affissjoni li saret mal-bieb biex tinnotifika lil Mohib Abouzidin, saret ma' bieb ta' fond differenti minn fejn kien jirrisjedi hu, u ovvjament il-fond fejn saret l-affissjoni kien apparteneti lil persuna differenti. Konsegwentement, irrizulta, li l-istess persuna, li gie erronjament notifikat, John Gauci, pprezenta l-atti li gie notifikat bihom, (li ma kinux jappartjenu lilu) li gew ipprezentati permezz ta' nota minn Dr. Yvette Borg, in rapprezentanza tar-Registratur tal-Qorti, sabiex dan il-fatt ingieb a konjizzjoni tat-Tribunal. Nonostante dan, fis-seduta sussegwenti quddiem it-Tribunal, giet ipprezentat kopja tan-notifika permezz tal-affissjoni fil-gazzetta lokali.

*Relevanti hafna hija x-xhieda tal-Marixxal John Francica li kkonferma li huwa nnotifika dar bl-isem "Sunset" fl-istess triq li kellu jaghmel in-notifika, u cjoe`, fi Triq Uqija, Swieqi, meta n-notifika kellha ssir f' "Sunset Lodge" Flat 2, Triq Uqija, Swieqi. Ghalhekk, jidher car, li ghalkemm sehhet il-procedura tan-notifika, din saret post iehor u mhux fejn kellha indikat biex issir. Huwa ferm dubjuz kemm il-procedura tal-affissjoni fil-Gazzetta Lokali setghet tkun valida u applikabbli, ladarba kienet diga ngiebet a konoxxenza tat-Tribunal, li l-indrizz li fih saret l-affissjoni ma kienx dak appartenenti lill-intimat fil-kaz quddiem it-tribunal. (Ara **Joseph Cassar vs Fogg Insurance Agencies** Ltd. et, P.A. 425/2010 (GCD deciza fit-30 ta' Gunju 2011).*

*Illi l-**artikolu 187(1) tal-Kap 12** jipprovdi:*

> *"In-notifika ssir bil-kunsinna ta' kopja tal-iskrittura lill-persuna li lilha l-iskrittura ghandha tkun innotifikata, kull fejn dik il-persuna tista' tinstab. In-notifika tista' wkoll ssir billi dik il-kopja tihalla fil-lok fejn toqgod jew tahdem jew fil-post tax-xoghol jew fl-indirizz postali ta' dik il-persuna, f'idejn membru tal-familja jew tad-dar jew f'idejn wiehed fis-servizz ta' dik il-persuna jew f'idejn il-prokuratur taghha jew persuna awtroizzata minnha biex tircievi l-posta taghha."*

Dan ifisser li n-notifika trid issir fil-lok fejn wiehed jirrisjedi jew fejn jahdem. Illi fil-kaz in ezami, certament, in-notifika ma saritx fejn kien jirrisjedi Mohib Abouzidan.

Illi kif inghad fil-Qorti tal-Appell inferjuri fil-kaz ***Joseph Cassar Aveta vs Citadel Insurance plc*** *deciza fit-28 ta' Marzu 2007:*

> *"In-notifika f'idejn min hu indikat li jircievi l-posta f'dawk ic-cirkustanzi hi, f'konkorrenza ma' dawk l-ohra superjorment indikati, wahda mill-modi li permezz tieghu n-notifika tista' tigi kompjuta. Tali notifika tippostula dik il-volonta` inekwivoka li d-destinatarju ried li l-posta tintbaghat fil-lok iddezinjat minnu bil-konsegwenza li din tekwivali ghan-notifikazzjoni validament esegwita. B'dan il-mod l-****Artikolu 187 (1)*** *precitat johloq il-prezunzjoni iuris tantum illi n-notifika hu xjenti mill-att tal-avviz notifikat lilu ghall-istawrar tar-rapport processwali. Dan igib li jinkombi fuq id-destinatarju ta' l-att l-oneru li jipprova li hu ma rceviex l-att."*

*Illi mill-provi migjuba, jirrizulta li ma saritx la n-notifika diretta u lanqas dik indiretta ai termini tal-****artikolu 187(1) tal-Kap 12****. Ir-rikorrent fil-kaz in dizamina, ossija d-destinatarju, fil-kaz deciz mit-Tribunal ghal Talbiet Zghar, tramite x-xhud rapprezentant tar-Registru Elettorali, wera li sa mill-2011 l-indirizz tieghu kien "Sunset Lodge", Flat 2, fi Triq l-Uqija, Swieqi. In segwitu, mill-istess inkartament tat-Tribunal, anness f'dawn l-atti, jirrizulta, li giet ipprezentata nota minn John Gauci li kien ircieva l-atti minflok id-destinatarju, li kellu jircievi l-atti. Ghalhekk, in-notifika ma saritx fejn kellha ssir, peress li saret f'indirizz zbaljat u f'residenza ohra, ghalkemm fl-istess triq. Ghal din ir-raguni, ma kienx hemm notifika korretta ai termini tal-artikolu 187(1) tal-Kap 12. Konsegwentement, ma jistax jitqies li r-rikorrent kien notifikat bl-atti tal-kaz kontrih, u din instemghet u giet deciza minghajr ma nghata l-opportunita` li jinstema' kif trid il-ligi u kif hemm enuncjat fil-principji ta' ekwita` u gustizzja naturali. Isegwi li huwa attendibbli dak li jghid ir-rikorrent odjern li baqa' ma sarx jaf bl-ezistenza ta' dik il-kawza quddiem it-Tribunal ghat-Talbiet Zghar, sakemm ircieva l-ittra legali datat 27 ta' Awwissu 2015 (Dok B).*

Ghaldaqstant il-Qorti taqbel li d-decizjoni tat-Tribunal ghal Talbiet Zghar datata 14 ta' Lulju 2015 ghandha tigi dikjarata nulla u bla effett ai fini u effetti kollha tal-ligi minhabba ksur tal-principju tal-gustizzja naturali ta' audi alteram partem.

Dan huwa anke ammess mid-Direttur Qrati Civili u Tribunali li sahansitra gab in-nuqqas ta' notifika a konjizzjoni tat-Tribunal u difatti, in-nota tieghu datata l-4 ta' Mejju 2015, hija inserita fl-atti tal-kawza esebiti f'dawn il-proceduri. L-intimat lanqas jikkontesta dan il-fatt . Din il-Qorti ma tistax ma turix it-thassib taghha dwar il-mod kif in-nota tar-Registratur giet injorata kemm mill-gudikatur kif ukoll mid-difensuri tal-attur f'dawk il-proceduri. Is-sentenza tat-Tribunal inghatat fl-14 ta' Lulju 2015 minghajr ma saret l-ebda ordni sabiex in-notifika tigi regolarizzata kif trid il-ligi u kif iridu l-aktar principji bazici tal-gustizzja naturali u tas-smigh xieraq.

<u>L-ewwel Eccezzjoni tal-Kjamat in Kawza</u>

*Rigward l-ewwel eccezzjoni tal-kjamat in kawza Direttur Qrati Civili u Tribunali, dak li jrid jigi stabbilit fl-ewwel lok, meta jigi ezaminat jekk il-persuna hijiex il-legittimu kontradittur ta' parti fil-kawza, jehtieg li fuq bazi prima facie, jigi ezaminat jekk il-persuna li giet imharrka kienitx materjalment involuta fl-ilment attwali tal-atturi. (Ara **"Grace Sacco vs is-Superintendent Mediku fl-Isptar Generali ta' Ghawdex et"**, P.A. Gurisd. Ghawdex (AE) 16 ta' Ottubru 2007).*

Ikkonsidrat li l-kawza odjerna hija ta' stharrig gudzzjarju ta' sentenza tat-Tribunal ghal Talbiet iz-Zghar minhabba nuqqas ta' notifika. Fil-kaz odjern ir-rwol tar-Registratur hu wiehed purament amministrattiv billi huma l-funzjonarji tal-Qorti li jeffettwaw in-notifiki tal-atti gudizzjarji.

Ma jirrizultax mill-atti li ebda wiehed mill-partijiet kien qed jasserixxi xi nuqqas fuq il-kjamat in kawza u ghaldaqstant ma hemm l-ebda addebitu li ghalih huwa imsejjah li iwiegeb .

*Hawnhekk taghmel riferenza ghal dak li gie ribadit minn din il-Qorti kif diversament kostitwita fil-kaz **George Xuereb v Registratur tal-Qrati deciz fl-14 ta' Marzu 2002. Din il-parti tas-sentenza ma gietx appellata u allura ghaddiet in gudikat:-***

> *"Hu ben saput li l-Gudikatura hija organu ndipendenti mill-Ezekuttiv u ma taqa' taht ebda dipartiment governattiv, u hu f'dan is-sens, mela, li jekk id-dewmien lamentat mir-rikorrent huwa attribwibbli ghall-operat tal-Qorti, allura, ir-Registratur tal-Qorti, li hu biss inkarigat mill-amministrazzjoni tal-Qorti u mhux ukoll mill-operat tal-Gudikant, ma jistghax hawnhekk ikun legittimu kontradittur."*

Hu propju ghalhekk, mela, li din l-eccezzjoni sollevata mid-Direttur Qrati Civili u Tribunal qed tigi milqugha, u hu qed jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju.

L-ispejjez ser jigu addebitati lill-intimat in kwantu li l-htiega ghall-kjamat fil-kawza tad-Direttur kien gie eccepit minnu.

Irregolaritajiet fil-Proceduri - L-Ewwel Talba tar-Rikorrent

Illi r-rikorrent qed jitlob ukoll li din il-Qorti tiddikjara li fl-atti gudizzjarji quddiem it-Tribunal, l-attur f'dawk l-atti (l-intimat odjern) gie indikat b'referenza ghan-numru tal-karta tal-identita' tar-rikorrent odjern u dan sehh partikolarment fl-Avviz tat-Talba, fl-estratt mill-Gazzetta tal-Gvern, u sahansitra fl-okkju tal-kaz.

Illi jirrizulta mill-gurisprudenza citata, senjatament minn dak deciz fis-sentenza sucitata fl-ismijiet ***Wilfred Privitera vs Anthony Bonello*** *li l-irregolaritajiet imsemmija fl-okkju u fl-atti, ghalkemm gravi, ma jistghux jigu invokati quddiem din il-Qorti f'dawn il-proceduri. Ghar-rigward ta' dawn il-lanjanzi, is-sentenza ghaddiet in gudikat u ma tistax terga' tinfetah ghall-iskrutinju ta' din il-Qorti abbazi tal-gurisdizzjoni generali taghha.*

Ghaldaqstant l-ewwel talba ser tigi michuda.";

5. L-appellant ħassu aggravat bl-imsemmija sentenza u b'Rikors tal-appell imressaq minnu fid-19 ta' Ġunju, 2017, u għar-raġunijiet hemm imfissra, talab li din il-Qorti jogħġobha tvarja s-sentenza appellata billi tikkonfermaha safejn ċaħdet l-ewwel talba attriċi imma tħassarha safejn laqgħet it-tieni u t-tielet talbiet u safejn astjeniet milli tqis ir-raba' talba u, minflok, tiċħad it-talbiet attriċi kollha, bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra l-attur appellat;

6. L-appellat laqa' għall-imsemmi appell bi Tweġiba mressqa minnu fl-24 ta' Lulju, 2017, li biha u għar-raġunijiet hemm imfissra, qal li s-sentenza appellata jixirqilha tkun konfermata u l-appell minnha miċħud għaliex minn qari tagħha "wieħed jintebaħ li l-ewwel Qorti daħlet *funditus* fil-kwistjoni mressqa quddiemha u li l-kunsiderazzjonijiet intrapriżi huma loġiċi, ġusti u konsegwenzjali għad-dispożittiv ta' l-istess deċiżjoni";

7. Semgħet id-dikjarazzjoni magħmula mill-avukati tal-partijiet waqt is-smigħ tad-19 ta' Ottubru, 2021, li huma kienu joqogħdu fuq l-atti miktuba, u għalhekk ħalliet l-appell għas-sentenza;

8. Rat l-atti kollha tal-kawża u kif ukoll dawk quddiem it-Tribunal għal Talbiet Żgħar safejn rilevanti għal dan l-appell;

Ikkunsidrat:

9. Illi l-każ joħroġ minn proċeduri li l-appellant nieda kontra l-appellat quddiem it-Tribunal għal Talbiet Żgħar (minn issa 'l hemm imsejjaħ "it-Tribunal") f'Jannar tal-2015, u li bihom huwa talab il-ħlas tas-somma ta' elfejn, mija u sebgħin ewro (€2,170). B'deċiżjoni mogħtija fl-14 ta' Lulju, 2015, u wara li nfetħu l-kapitoli għas-subizzjoni tal-appellat, it-Tribunal laqa' t-talba u kkundanna lill-appellat iħallas lill-appellant is-somma msemmija fl-Avviż, flimkien mal-imgħaxijiet u l-ispejjeż. Fis-27 ta' Awwissu, 2015, l-avukati tal-appellant bagħtu ittra legali lill-appellat biex jinterpallawh iħallas is-somma kanonizzata mit-Tribunal u l-ispejjeż intaxxati. Ġara li, meta l-appellant kien ordna n-notifika tal-atti lill-appellat, l-affissjoni saret f'indirizz li fih ma kienx jgħix l-appellat, imma ħaddieħor. Min kien joqgħod fil-post fejn saret l-affissjoni, f'April tal-2015 kien radd l-atti lura lir-Reġistru tal-Qorti biex jgħid li ma kellux x'jaqsam mal-każ u li ma kienx il-persuna li lilha l-atti kienu ndirizzati. Ir-Reġistratur tal-Qrati u Tribunali Ċivili ressaq Nota fl-atti tal-kawża f'Mejju tal-2015

biex jgħarraf lit-Tribunal b'dak li kien ingħad dwar in-notifika tal-atti u qabel ma t-Tribunal ta d-deċiżjoni tiegħu;

10. Illi l-appellant nieda wkoll proċess tal-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni tat-Tribunal bil-ħruġ ta' żewġ mandati eżekuttivi ta' Qbid f'Settembru tal-2015[13] u ta' Sekwestru f'Ottubru tal-istess sena[14]. Billi l-appellat baqa' jisħaq li hu qatt ma laqa' n-notifika tal-atti tal-kawża, ikkontesta l-pretensjonijiet tal-appellant billi talab il-ħruġ ta' Kontro-Mandat għas-Sekwestru eżekuttiv maħruġ kontrih (billi ressaq Ċedola ta' Depożitu) ġimgħa wara l-ħruġ tiegħu[15] u fetaħ din il-kawża biex iwaqqa' d-deċiżjoni tat-Tribunal u jitlob dikjarazzjoni li atti ġudizzjarji maħruġa bis-saħħa ta' dik id-deċiżjoni u b'eżekuzzjoni tagħha ma jiswewx ukoll;

11. Illi fis-sentenza appellata l-ewwel Qorti ċaħdet l-ewwel talba tal-appellat li kien hemm żbalji u żvisti li ma setgħux ikunu traskurati u li kienu jolqtu r-regolarita` u s-siwi tal-proċeduri; imma laqgħet it-tieni u t-tielet talbiet tiegħu li d-deċiżjoni tat-Tribunal ma kinitx tiswa u li daqstant ieħor ma jiswewx atti ġudizzjarji maħruġin b'eżekuzzjoni tal-imsemmija deċiżjoni. L-ewwel Qorti astjeniet milli tqis ir-raba' talba tal-appellat għaliex ma dehrilhiex li kellha tagħti xi provvedimenti oħrajn dwar it-talbiet tiegħu lil hinn minn dak li pprovdiet fit-talbiet l-oħrajn ta' qabilha;

[13] Dok "XX3", f'paġ. 43 – 4 tal-proċess
[14] Dok "XX4", f'paġ. 45 – 6 tal-proċess
[15] Dok "XX5", f'paġ. 47 – 8 tal-proċess

12. Illi l-appellant iqajjem sostanzjalment **aggravju** wieħed mis-sentenza appellata. B'dak l-aggravju, huwa jgħid li l-ewwel Qorti għamlet apprezzament ħażin tal-liġi. Huwa jisħaq li l-ewwel Qorti ma qalitx sewwa meta dehrilha li l-appellat ma setax jinqeda bir-rimedju tal-azzjoni ta' stħarriġ ġudizzjarju ta' azzjoni amministrattiva biex jattakka d-deċiżjoni tat-Tribunal. Huwa jisħaq li kienet sewwasew l-azzjoni maħsuba fl-Artikolu 469A tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta li l-appellat messu nqeda biha u, għalhekk, l-azzjoni mnedija minnu ma kinitx ritwalment tajba u lanqas xierqa. B'mod partikolari, jgħid li t-tifsira mogħtija mill-ewwel Qorti tiftaħ il-bieb biex deċiżjoni mogħtija mit-Tribunal tista' tibqa' suġġetta għal attakk, jgħaddi kemm jgħaddi żmien minn meta tkun ingħatat;

13. Illi l-appellat iwarrab dan l-aggravju u jisħaq li, minbarra li din il-Qorti jmissha tindaħal fid-diskrezzjoni ta' ġudizzju ta' qorti tal-ewwel istanza biss jekk kemm-il darba jkun hemm raġunijiet serji u meħtieġa biex tagħmel dan, l-aggravju mqajjem mill-appellant qiegħed jitqajjem l-ewwel darba f'din l-istanza ("*noviter deductus*") u għalhekk ma jmissux jintlaqa';

14. Illi l-Qorti tibda biex tgħid li l-appellat ma jgħidx sewwa li l-aggravju mqanqal mill-appellant qiegħed jitqajjem l-ewwel darba f'din l-istanza. Daqqa t'għajn lejn in-Nota ta' Sottomissjonijiet tiegħu[16] imressqa qabel

[16] Paġ. 113 – 5 tal-proċess

ma ngħatat is-sentenza appellata, turi bla dubju li dak li kellu f'moħħu l-appellant fl-ewwel eċċezzjoni tiegħu kien sewwasew li l-attur appellat kien messu ressaq l-azzjoni ta' stħarriġ ġudizzjarju maħsuba fl-Artikolu 469A tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-biċċa l-kbira mill-kunsiderazzjonijiet tal-ewwel Qorti fis-sentenza appellata kienu maħsuba biex tirribatti s-sottomissjonijiet tal-appellant f'dan ir-rigward;

15. Illi, lil hinn minn hekk imma, l-aggravju mhux tajjeb u din il-Qorti taqbel mal-ewwel Qorti fil-kunsiderazzjonijiet magħmulin minnha tul is-sentenza appellata li bihom warrbet l-argument tal-appellant li r-rimedju li l-appellat kellu biex iwaqqa' d-deċiżjoni tat-Tribunal kien biss b'dik l-azzjoni speċjali. B'mod partikolari, din il-Qorti tifhem li l-azzjoni ta' stħarriġ ġudizzjarju maħsuba taħt l-artikolu 469A li l-appellant jgħid li l-appellat kien messu ressaq, hija waħda mill-proċedimenti speċjali ta' azzjonijiet tal-Gvern li jitolbu l-ħarsien ta' kundizzjonijiet partikolari. Il-Qorti tifhem ukoll li l-istħarriġ li qorti tagħmel jew tista' tintalab tagħmel ma jżommhiex milli tistħarreġ l-imġieba u s-siwi ta' deċiżjonijiet ta' tribunal maħluq bis-saħħa ta' xi liġi, liema jedd ilu magħruf fis-sistema legali Malti[17], l-aktar fejn lill-parti mġarrba ma jingħatalhiex jedd ta' appell statutorju minn deċiżjonijiet ta' korp kważi-ġudizzjarju bħal dak[18];

[17] Ara, per eżempju, P.A. **1.5.1946** fil-kawża fl-ismijiet ***Paċe v. Anastasi Paċe noe*** (Kollez. Vol: **XXXII.ii.317**) u P.A. **29.5.1946** fil-kawża fl-ismijiet ***Sammut v. Bell McCance noe*** (Kollez. Vol: **XXXII.ii.350**)
[18] P.A. **22.11.1951** fil-kawża fl-ismijiet ***Caruana v. Attard*** (Kollez. Vol: **XXXV.ii.514**)

16. Illi l-Qorti temmen ukoll li t-tifsira mogħtija lill-kliem "egħmil amministrattiv" fl-Artikolu 469A(2) tal-Kap 12 ma kenitx maħsuba mil-leġislatur biex tgħodd fiha wkoll deċiżjonijiet ta' xi bord jew tribunal statutorju, l-aktar dawk li jkollhom setgħat ġudizzjarji jew kważi-ġudizzjarji[19]. Mhux hekk biss, iżda jidher li hemm deċiżjonijiet li jgħidu li l-istħarriġ tas-siwi ta' deċiżjonijiet jew imġiba ta' bordijiet jew tribunali statutorji jaqa' għal kollox 'il barra mis-setgħat ta' Qorti f'azzjoni mibdija għall-finijiet tad-dispożizzjonijiet tal-artikolu 469A tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili[20]. Dan ifisser li, fejn jinqala' każ bħal dak li sab ma' wiċċu l-appellat f'din iċ-ċirkostanza minn proċedura mressqa quddiem it-Tribunal, ir-rimedju tal-istħarriġ ta' kull deċiżjoni milquta minn xi ksur ta' jedd ta' ġustizzja naturali, għandha twettqu l-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili taħt is-setgħat "ġenerali" mogħtijin lilha mill-Artikolu 32(2) tal-Kodiċi tal-Organiżżazzjoni u Proċedura Ċivili;

17. Illi lanqas ma jiswa l-argument li, b'dan il-mod, deċiżjonijiet mogħtijin minn tribunali statutorji jew kważi-ġudizzjarji jistgħu jibqgħu miftuħin b'mod indefinit. Kull rimedju mogħti mil-liġi dwar xi pronunċjament jew deċiżjoni ta' xi tribunal li jsir bi ksur tal-prinċipji ta' ħaqq naturali bħalma ġara f'dan il-każ irid ikun rimedju effettiv imma mressaq b'ħarsien tar-regoli proċedurali li jirregolawh. F'kull każ, fil-każ

[19] Ara App. Ċiv. **18.10.1996** fil-kawża fl-ismijiet ***Avv. Anthony P. Farruġia v. Kummissjoni Elettorali et*** (mhix pubblikata) u App. Ċiv. **3.3.2006** fil-kawża fl-ismijiet ***Direttur Ġenerali tal-Qrati v. Pinu Axiaq***

[20] App. Ċiv. **19.1.2010** fil-kawża fl-ismijiet ***General Workers' Union v. Bank of Valletta p.l.c.***

tallum, l-appellat ma tnikker bl-ebda mod u mill-ewwel ħa l-passi biex jattakka d-deċiżjoni tat-Tribunal malli sar jaf bil-każ li tressaq quddiemu fit-Tribunal u li huwa ma kienx notifikat bih kif titlob il-liġi;

18. Illi għalhekk, dan l-aggravju mhux mistħoqq u sejjer jitwarrab;

Decide:

19. Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi billi:

Tiċħad l-appell tal-intimat mis-sentenza mogħtija mill-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fit-30 ta' Mejju, 2017, fil-kawża fl-ismijiet premessi u qiegħda għalhekk tikkonfermaha għal kollox, bl-**ispejjeż** kontra l-istess appellant.

Mark Chetcuti Prim Imħallef	Joseph R. Micallef Imħallef	Tonio Mallia Imħallef

Deputat Reġistratur
gr